Vnitrostátní právní předpisy

Španělsko

Tato stránka poskytuje informace o právním systému Španělska a obecný přehled jeho právního řádu.

Prameny španělského práva

Prameny španělského práva jsou definovány v článku 1 občanského zákoníku (*Código Civil*):
Španělský právní řád vychází ze zákonů, obyčejů a obecných zásad práva.
Právní ustanovení, která jsou v rozporu s právními předpisy vyšší právní síly, jsou neplatná.
Právní obyčej se použije, pouze pokud neexistuje použitelný zákon a pokud daný obyčej není v rozporu s veřejným pořádkem nebo morálkou a je prokazatelný.
Právní zvyklosti, které nejsou pouze výkladem projevu vůle, se považují za obyčeje.
Při neexistenci zákona nebo právního obyčeje se použijí obecné zásady práva, a to aniž by byl dotčen jejich podpůrný charakter v právním řádu.
Právní normy obsažené v mezinárodních smlouvách nemohou být ve Španělsku přímo uplatňovány, dokud netvoří nedílnou součást španělského právního řádu zveřejněním v plném znění v Úředním věstníku (*Boletín Oficial del Estado*).
Judikatura doplňuje právní řád doktrínou, kterou postupně vypracoval Nejvyšší soud (*Tribunal Supremo*) při výkladu a použití práva, právních obyčejů a obecných zásad práva.
Soudci a soudy ve Španělsku, kteří podléhají výlučně ústavě a právnímu státu, jsou povinni vycházet ve všech věcech, v nichž rozhodují, z existujícího systému pramenů práva.

Druhy právních nástrojů

Ústava: nejvyšší právní norma španělského státu, kterou jsou povinny dodržovat všechny orgány veřejné moci a občané. Jakákoli ustanovení nebo právní akt v rozporu s ústavou jsou neplatné. Její obsah je rozdělen do dvou částí, které se jasně liší svým obsahem: a) právní teorie a b) ústavní právo.
Mezinárodní smlouvy: písemné smlouvy uzavřené mezi určitými subjekty mezinárodního práva, které se řídí tímto právem. Mohou obsahovat jeden nebo několik souvisejících právních nástrojů bez ohledu na své označení. Jakmile jsou mezinárodní smlouvy podepsány a oficiálně vyhlášeny ve Španělsku, stávají se nedílnou součástí právního řádu.
Statuty autonomie: základní španělské institucionální normy použitelné na jednotlivá autonomní společenství, které uznala španělská ústava z roku 1978. Jsou přijímány ústavním právem. Obsahují alespoň název autonomního společenství, jeho územní vymezení, názvy, organizační strukturu a sídlo institucí autonomního společenství a pravomoci, které jim byly svěřeny. Statuty autonomie nejsou vyjádřením svrchovanosti ani nejsou *ústavou*, jelikož nepramení z původní ústavní pravomoci (která nebyla svěřena oblastem, z nichž se stala autonomní společenství). Spíše vděčí za svou existenci tomu, že je uznal stát, aniž by za žádných okolností zásada autonomie zpochybňovala zásadu jednotnosti.
Zákon: Španělko má několik druhů zákonů.
Ústavní zákony: zákony týkající se provedení základních práv a občanských svobod, zákony, které schvalují autonomní statuty a právní řád, jímž se řídí obecný volební systém, a další zákony stanovené v ústavě.
Prosté zákony: upravují záležitosti, které neupravují ústavní zákony.
Výnosy: zákonná ustanovení o určitých záležitostech vydaná vládou na základě pravomoci, kterou jí svěřil parlament (*Cortes Generales*).
Zákonné výnosy: přechodná legislativní ustanovení, která vydá vláda v případech mimořádné a naléhavé potřeby a která nemají vliv na právní řád upravující základní státní instituce, práva, povinnosti a svobody občanů podle hlavy první ústavy, právní řád upravující autonomní společenství nebo právní řád upravující obecný volební systém. Zákonné výnosy musí být předloženy k projednání a hlasování celého kongresu poslanců (*Congreso de los Diputados*) do třiceti dní od uzákonění.
Nařízení: právní normy obecné povahy, které vydává výkonná moc. V hierarchii právních norem stojí bezprostředně pod zákonem, který zpravidla provádějí.
Obyčeje: jsou definovány jako „soubor norem vyplývajících z obecně neměnného opakování jednotných aktů“. Aby obyčej představoval vyjádření kolektivní a dobrovolné vůle, musí být obecný, neměnný, jednotný a dlouhodobý.
Obecné zásady práva: obecné normativní definice, které sice nejsou formálně začleněné do právního řádu, ale jsou považované za jeho nedílnou součást, neboť slouží jako základ pro jiné specifické normativní definice nebo abstraktně shrnují obsah určitého souboru těchto definic. Slouží k vyplnění právních mezer nebo k výkladu právních norem.
Judikatura: tvoří ji dva druhy rozhodnutí – rozhodnutí Nejvyššího soudu, nebo v případě určitých záležitostí, u nichž je soudní příslušnost omezená na autonomní společenství, rozhodnutí vrchního soudu (*Tribunal Superior de Justicia*) daného autonomního společenství – která vykládají určitou právní normu ve stejném smyslu. Pokud se soudce nebo soud odchýlí od doktríny Nejvyššího soudu, rozhodnutí není automaticky zrušeno, ale bude důvodem ke kasační stížnosti. Nicméně Nejvyšší soud i vrchní soud v konkrétním autonomním společenství se může na základě náležitého odůvodnění od ustálené judikatury kdykoli odchýlit a vytvořit novou judikaturu.

Hierarchie právních norem

Článek 1.2 španělského občanského zákoníku stanoví, že „právní ustanovení, která jsou v rozporu s právními předpisy vyšší právní síly, jsou neplatná“. Proto musí být nutně stanovena hierarchie právních norem. Španělská ústava za tímto účelem upravuje vzájemné vztahy mezi jednotlivými právními normami, jejich hierarchické vztahy a soudní příslušnost.
Podle ústavy je pořadí právních norem z hlediska právní síly ve španělskému právu toto:
Ústava.
Mezinárodní smlouvy.
Zákony v tomto pořadí: ústavní zákony, prosté zákony a právní normy se silou zákona (včetně královských zákonných výnosů a královských výnosů), přičemž mezi nimi neexistuje žádná hierarchie, ale spíše odlišné postupy a oblasti použití.
Právní normy vydané výkonnou mocí s vlastní hierarchií v závislosti na tom, který orgán je uzákoní (královské výnosy, nařízení ministrů atd.)
Kromě toho se stanoví zásada příslušnosti s ohledem na právní normy vydané parlamenty různých autonomních společenství (výnos oblastní vlády, nařízení oblastní vlády atd.)

Soudci a soudy nepoužijí žádné právní předpisy nebo jiná ustanovení, která jsou v rozporu s ústavou, zákony nebo zásadou hierarchie právních norem.

Institucionální rámec

Orgány odpovědné za přijímání právních předpisů

Španělský institucionální rámec vychází ze zásady rozdělení pravomocí, přičemž zákonodárná pravomoc je svěřena španělskému parlamentu a zákonodárným shromážděním autonomních společenství země.

Vláda, jak na státní úrovni, tak v každém autonomním společenství, vykonává moc výkonnou – včetně normotvorné pravomoci – a v některých případech také moc zákonodárnou, kterou jí svěřil parlament.

Samosprávné celky zákonodárnou pravomoc nemají, ale mají normotvornou pravomoc, kterou v zásadě vykonávají ve formě obecních vyhlášek.

Zákonodárnou iniciativu má vláda, kongres poslanců a senát, shromáždění autonomních společenství a v určitých případech lid.

Rozhodovací proces

Mezinárodní smlouvy: existují tři mechanismy schvalování v závislosti na předmětech, které smlouvy upravují.

Zaprvé, ústavní zákon dá souhlas k podepsání smluv, které převádějí výkon pravomocí odvozených z ústavy na mezinárodní organizaci nebo instituci.

Zadruhé, vláda může s předchozím souhlasem parlamentu dát souhlas státu, aby podepsal právně závazné smlouvy nebo dohody v těchto případech: smlouvy politického charakteru, smlouvy nebo dohody vojenského charakteru, smlouvy nebo dohody s dopadem na územní celistvost státu nebo základní práva a povinnosti stanovené v hlavě první, smlouvy nebo dohody, z nichž vyplývají povinnosti pro správce daně, a smlouvy nebo dohody, které vyžadují změnu nebo zrušení nějakého zákona nebo které vyžadují legislativní opatření, aby mohly být provedeny.

A konečně, u ostatních předmětů smluv je jediným požadavkem informovat kongres a senát ihned po podpisu smlouvy.

Jakmile jsou mezinárodní smlouvy podepsány a oficiálně vyhlášeny ve Španělsku, stávají se nedílnou součástí právního řádu. Ustanovení těchto smluv lze rušit, upravovat nebo pozastavit pouze formou stanovenou v těchto smlouvách nebo v souladu s obecnými pravidly mezinárodního práva. Mezinárodní smlouvy a dohody lze vypovědět stejným postupem, jakým byly přijaty.

Zákon:

Návrhy zákonů schvaluje Rada ministrů (*Consejo de Ministros*), která je posléze předkládá Kongresu poslanců s důvodovou zprávou a právním rámcem potřebným k tomu, aby o nich mohl Kongres rozhodnout.

V případě autonomních společenství návrhy zákonů schvaluje příslušná rada ministrů a jsou za stejných podmínek předkládány zákonodárnému shromáždění dotčeného autonomního společenství.

Jakmile Kongres návrh prostého nebo ústavního zákona schválí, předseda kongresu jej neprodleně postoupí předsedovi Senátu, který návrh předloží k projednání v Senátu. Senát má dva měsíce ode dne přijetí návrhu zákona na to, aby jej vetoval nebo zanesl pozměňovací návrhy. Veto návrhu zákona musí schválit absolutní většina.

Návrh zákona nemůže být předložen ke schválení panovníkovi, dokud Kongres neschválil původní návrh (v případě veta to musí být absolutní většinou, po uplynutí dvou měsíců od podání návrhu zákona stačí prostá většina) nebo nehlasoval o pozměňovacích návrzích a neschválil je nebo je zamítl prostou většinou. Dvouměsíční lhůta, kterou má Senát na vetování návrhu zákona nebo zanesení pozměňovacích návrhů, se zkrátí na 20 kalendářních dní v případě návrhů zákonů, o nichž vláda nebo Kongres poslanců prohlásí, že jsou neodkladné.

Zákony přijaté Parlamentem jsou předloženy panovníkovi, který je do patnácti dní od přijetí podepíše, vyhlásí a nařídí jejich zveřejnění.

Ústavní zákon: přijetí, změna nebo zrušení ústavních zákonů vyžaduje absolutní většinu hlasů poslanců Kongresu při konečném hlasování o návrhu celém znění.

Nařízení: návrhy nařízení procházejí tímto procesem:

Nařízení iniciuje příslušný útvar pro tvorbu politiky vypracováním odpovídajícího návrhu, který je předložen se zprávou o potřebě a vhodnosti nařízení a finanční zprávou, která obsahuje odhad nákladů na jeho zavedení.

Během přípravy návrhu je třeba zajistit kromě zpráv, stanovisek a předběžných povinných schválení veškeré studie a konzultace, které jsou považované za nezbytné pro zajištění vhodnosti a zákonnosti nařízení. K nařízením musí být v každém případě přiložena zpráva o dopadu opatření, která obsahují, na muže a ženy.

Pokud má ustanovení vliv na zákonná práva a oprávněné zájmy občanů, může být v přiměřené lhůtě nejméně patnácti pracovních dní uspořádáno veřejné slyšení. Proto když to vyžaduje povaha ustanovení, je návrh nařízení během výše uvedené lhůty předložen k veřejné konzultaci.

V každém případě se k návrhům nařízení musí vyjádřit Generální technický sekretariát (*Secretaría General Técnica*), aniž by v případech, kdy to vyžaduje zákon, bylo dotčeno stanovisko Státní rady (*Consejo de Estado*).

Předchozí zpráva orgánů veřejné moci bude vyžadována v případě, kdy nařízení může ovlivnit rozdělení kompetencí mezi státem a autonomními společenstvími.

Aby nařízení přijatá vládou vstoupila v platnost, musí být zveřejněna v plném znění v Úředním věstníku.

Databáze právních předpisů

Úřední věstník provozuje databázi, která obsahuje veškeré právní předpisy zveřejněné od roku 1960.

Je přístup do databází zdarma?

Přístup do databáze je zdarma.

Stručný popis obsahu

Do všech Úředních věstníků zveřejněných od roku 1960 lze nahlížet oficiálních webových stránkách Úředního věstníku.

Tyto webové stránky nabízejí vyhledávač, který umožňuje nahlížet do legislativy, oznámení a databází ústavní judikatury (od roku 1980), zpráv a stanovisek Právní služby státu (*Abogacía del Estado*) (od roku 1997) a stanovisek Státní rady. Rovněž nabízí **přepracované verze**, které obsahují hlavní změny legislativy. Nabízí také služby, jako je upozornění na změny v legislativě, veřejná oznámení a nahlížení do informací a dokumentů.

Související odkazy

Databáze španělské legislativy

Poslední aktualizace: 17/01/2024

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.